

Ordføreren for Forslagsstillerne (*Borghjerg*): Med enstemmig Tilslutning fra den socialdemokratiske Gruppe skal jeg herved paa Forslagsstillerne Vegne anbefale det Forslag til Beslutning, som anmeldtes i Lørdags, og som gaar ud paa, at Folketinget henvender sig til Kongen med en indtrængende ærbødig Anmodning om at opfordre Ministeriet Berntsen til at fortsætte sin Virksomhed til Gennemførelse af den store, for Folk og Land saa betydningsfulde Forfatningssag, hvormod Ministeriet har fremsat Forslag, og hvortil Vælgerne ved det nys stedfundne Folketingsvalg sluttede sig med saa overvældende Flertal. Endvidere foreslaar vi, at Folketinget bevidner Kongen sin Villie til at yde Ministeriet den fornødne Støtte til Ledelsen af Lovgivningsarbejdet og Administrationen paa den bestaaende Lovgivnings Grund under den fortsatte Forhandling om Forfatningsforslaget.

Da den højtærede Koneilspræsident den 23. Oktober i Fjor fremsatte Grundlovsforslaget, appellerede han til os som Nationens Repræsentanter ikke som Partimænd. Vi fra vor Side besvarede ligesom det radikale Venstre denne Appel ved at give Afkald paa vort særlige Partiforslag og slutte os til Regeringens Grundlovsforslag som det, der under de givne Forhold havde de bedste Betingelser for at samle et saadant Flertal om sig ude i Befolkningen, der er nødvendigt, hvis der skal være Sikkerhed for Forslagets Gennemførelse i Landstinget, og som et Forslag, der, sammenlignet med den ulykkelige Forfatning af 1866, rummer ubestridelige, betydelige Fremskridt. Under den fortsatte Forhandling efter den 23. Oktober fremkom der fra den højtærede Koneilspræsident en lille Beklagelse over, at en Kandidatopstilling et eller andet Sted — jeg tror, det var af en radikal Kandidat i Nørresundby — ikke var i bedste Overensstemmelse med det Tilsagn, der var givet af Socialdemokrater og Radikale om i denne Sag at optræde som Nationens Repræsentanter og ikke som Partimænd. Lignende Anker fremkom hist og her i Venstrepressen, og „Socialdemokraten“ spurgte da Venstre, om der deri laa en Antydning af et Ønske om Samarbejde ved de kommende Folketingsvalg eller dog om en vis Forstaaelse ved disse Valg. At et Samarbejde ved det afgørende Landstingsvalg var en Nødvendighed, derom maatte alle være paa det rene; i den Tale, jeg holdt som Socialdemokratiets Ordfører, talte jeg derfor ogsaa om

den Treuga dei, den Fredlysning mellem de grundlovsvenlige Partier, der maatte finde Sted ved Landstingsvalget. Der var Samvirken nødvendig, men vi fra vor Side erkendte, at selv om den ikke var nødvendig ved Folketingsvalgene, for der vilde til syvende og sidst den almindelige Valgret nok klare sig, var den dog ønskelig. Vi spurgte da Venstre, om der i disse Anker over de Radikales Kandidatopstillinger hist og her laa et saadant Ønske om Samarbejde eller dog om en vis Forstaaelse. Men de Svar, vi fik fra Venstres Presse, var gennemgaaende — ja, jeg kan næsten sige helt igennem — afvisende eller undvigende. Fra Venstres Partiformand forelaa der i hans Ugeblad et ubetinget Nej til Tanken om et saadant Samarbejde. Imidlertid fremkom der under Generaldebatten ved Finanslovsforlaget Behandling i Foraaret en Udtalelse fra Koneilspræsidenten, en Antydning af det ønskelige i en vis Forstaaelse mellem de tre grundlovsvenlige Partier mod Højre. Vi tænkte derfor, der muligvis nu, som Situationen havde udviklet sig, indenfor Venstre kunde være nogen Stemning i en saadan Retning. Saa indlededes nogle Forhandlinger mellem vort Parti, det radikale Venstre, Ministeriet og Venstre. Fra hvilken Side Initiativet udgik, er i denne Sammenhæng ligegyldigt; jeg tror, jeg kan sige, at Initiativet samtidig blev taget fra flere Sider. Disse Forhandlinger førte ikke til noget Resultat. Venstres Partiformand har for nylig erkendt, at man fra Socialdemokratiets Side var villig til at gaa ind paa Bevarelsen af Status quo, den bestaaende Ordning med Hensyn til Mandaterne ved Folketingsvalgene, men, føjer han til, „paa uantagelige Betingelser“. Den Betingelse, vi under disse Forhandlinger stillede for et Status quo-Valg, var den efter vor Mening ganske naturlige, at Venstre for Grundlovssagen skulde vise i hvert Fald samme Iver, som Venstre i 1909 havde vist for Militærforliget. Andet og mere krævede vi ikke, men naturligvis, Venstre har Ret til at erklære en saadan Betingelse for uantagelig, det var Venstres gode Ret. Sikkert er det imidlertid, at Forhandlingerne ikke behøvede at være strandede derpaa, for vi kunde ogsaa tænke os andre Udveje om ikke just for et Status quo-Valg, saa dog for en vis Forstaaelse; men Forhandlingerne blev afbrudt ikke ved vor Skyld, men fordi Venstre afbrød dem. I vort sidste Forhandlingsmøde med Repræsentanter for Venstrepartiet og Regeringen afsluttede Par-